

ร้องประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่หนึ่ง
รับที่ 292/๕7 เวลา 15.00 น.
วันที่ 14 มิ.ย. 2567
ตัวอักษร 189/๕7 14 มิ.ย. 2567

สำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร
เลขรับ 556/๖7
วันที่ 6 มิ.ย. 2567
เวลา 14.00 น.

ที่ กท ๐๑๐๐.๑/๑๑๗๓

สภากรุงเทพมหานคร
๑๘๑ ถนนมิตรไมตรี กทม. ๑๐๔๐๐

มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางการให้บริการยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัย
ในสถานพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน ประธานสภากรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญฯ จำนวน ๑ เล่ม

ตามที่สภากรุงเทพมหานครได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางการให้บริการ
ยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัยในสถานพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร ในคราวประชุมสภากรุงเทพมหานคร
สมัยประชุมสามัญ สมัยแรก (ครั้งที่ ๓) ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗ นั้น

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงานผล
การศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญฯ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภากรุงเทพมหานครต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวภัทราภรณ์ เก่งรุ่งเรืองชัย)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางการให้บริการ
ยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัยในสถานพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร

สำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๒๒๓๔

โทรสาร ๐ ๒๒๐๓ ๒๒๓๕

รายงานผลการศึกษา
คณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทาง
การให้บริการยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัย
ในสถานพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร

มิถุนายน ๒๕๖๗

รายงานผลการศึกษา
คณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางการให้บริการยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัย
ในสถานพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร

ด้วยในคราวประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยแรก (ครั้งที่ ๓) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติของนางสาวภัทราภรณ์ เก่งรุ่งเรืองชัย เรื่อง ขอให้สภากรุงเทพมหานครตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางการให้บริการยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัย ในสถานพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑. นางกนกนุช	กลิ่นสังข์
๒. นายฉัตรชัย	หมอดี
๓. นางสาวนฤนันทน์	ห้วงทรัพย์
๔. นางสาวนิภาพรรณ	จิ่งเลิศศิริ
๕. นายพุทธิพัชร์	ฉันทธรรมนนท์
๖. นางสาวภัทราภรณ์	เก่งรุ่งเรืองชัย
๗. นางสาวมธุรส	เบนท์
๘. นางสาวเมธาวี	ธารดำรงค์
๙. นางสาวรัตติกาล	แก้วเกิดมี
๑๐. นางสาวศศิธร	ประสิทธิ์พรอุดม
๑๑. นายสันต์สิทธิ์	เนถาวร
๑๒. นายสุรจิตต์	พงษ์สิงห์วิทยา
๑๓. นางอนงค์	เพชรทัต
๑๔. นายอภิวัฒน์	दानศรีชาญชัย
๑๕. นายเกรียงไกร	ตั้งจิตรมณีศักดิ์ดา
๑๖. นางประกายพริก	ทังทอง
๑๗. นายธีรวิวิ	วีรวรรณ

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมมีมติเลือกนางสาวภัทราภรณ์ เก่งรุ่งเรืองชัย เป็นประธานกรรมการ นายฉัตรชัย หมอดี เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง นายสุรจิตต์ พงษ์สิงห์วิทยา เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง และนางสาวสุไลพร ชลวิไล เป็นเลขานุการ คณะกรรมการวิสามัญฯ ขอขยายเวลาการศึกษา ๑ ครั้ง จำนวน ๖๐ วัน ตามมติที่ประชุมสภากรุงเทพมหานครในคราวประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยที่สอง (ครั้งที่ ๒) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ โดยคณะกรรมการวิสามัญฯ ประชุมทั้งหมดจำนวน ๗ ครั้ง

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ดำเนินการเรื่องดังกล่าวเสร็จสมบูรณ์แล้ว ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ความเป็นมาและสภาพปัญหา

ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๕ ให้ผู้หญิงมีสิทธิยุติการตั้งครรภ์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันในประเทศไทย มีสถานพยาบาลที่ให้บริการยุติการตั้งครรภ์ จำนวน ๑๑๐ แห่ง ใน ๔๗ จังหวัด โดยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นสถานพยาบาลเอกชนที่ให้บริการยุติการตั้งครรภ์ โดยคิดค่าใช้จ่ายถึง ๔,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท ในขณะที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ให้การอุดหนุนการยุติการตั้งครรภ์เพียง ๓,๐๐๐ บาท เท่านั้น ซึ่งหากเป็นสถานพยาบาลของรัฐงบอุดหนุนนี้จะสามารถครอบคลุมค่าใช้จ่ายได้ทั้งหมด ดังนั้น เพื่อเป็นการดูแลความปลอดภัยให้กับหญิงที่ต้องการยุติการตั้งครรภ์ และบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายแก่ผู้รับบริการ กรุงเทพมหานครจึงควรจัดให้มีบริการทางด้านสาธารณสุขในการยุติการตั้งครรภ์ที่เป็นระบบ มีความปลอดภัย และถูกต้องตามกฎหมายในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานครมากขึ้น

ผลการศึกษา

กฎหมายและการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการยุติการตั้งครรภ์

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔

มาตรา ๓๐๑ ว่าด้วยหญิงใดทำให้ตนแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำตนเองแท้งลูกขณะมีอายุครรภ์ เกิน ๑๒ สัปดาห์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐๕ ถ้าการกระทำความผิดมาตรา ๓๐๑ หรือมาตรา ๓๐๒ เป็นการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภากรณีต่อไปนี้ ผู้กระทำไม่มีความผิด ๕ กรณีคือ

๑. หญิงตั้งครรภ์มีความเสี่ยงต่อสุขภาพกายและใจ

๒. ทารกที่คลอดออกมามีความเสียหายอย่างมากที่จะทุพพลภาพอย่างร้ายแรง

๓. หญิงตั้งครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับทางเพศ

๔. อายุครรภ์ไม่เกิน ๑๒ สัปดาห์ ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์

๕. อายุครรภ์ ๑๒ - ๒๐ สัปดาห์ ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ภายหลังการตรวจ และได้รับ

คำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามหลักเกณฑ์

การดำเนินงานการยุติการตั้งครรภ์ของสำนักอนามัย

การดำเนินงานของศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด ๖๙ แห่ง คลินิกที่มีการให้บริการเป็นที่ปรึกษาสำหรับวัยรุ่น ได้แก่ คลินิกฝากครรภ์ คลินิกวางแผนครอบครัวและหลังคลอด เพื่อการคุมกำเนิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อม การให้คำปรึกษาเพื่อยุติการตั้งครรภ์ สุขภาพจิต และยาเสพติด ตามกฎหมายผู้ตั้งครรภ์ ๑๒ - ๒๐ สัปดาห์ ที่มีอายุ ๑๐ - ๑๙ ปี สามารถขอรับบริการให้คำปรึกษาเพื่อยุติการตั้งครรภ์ได้ โดยศูนย์บริการสาธารณสุขจะส่งต่อเพื่อยุติการตั้งครรภ์ที่โรงพยาบาลตามสิทธิ

หมายเหตุ วัยรุ่นสามารถตัดสินใจรับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ได้ด้วยตนเอง (อายุ ๑๐ - ๑๙ ปี) ยกเว้นการยุติการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง (กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานบริการและการดำเนินการของสถานบริการ ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๒)

ผลการดำเนินการของสำนักอนามัยปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ผู้รับบริการวัยรุ่น ขอรับคำปรึกษาทางเลือก ณ ศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน ๑๐ ราย โดยส่งต่อโรงพยาบาลเพื่อยุติการตั้งครรภ์ จำนวน ๔ ราย

ผลการดำเนินการของสำนักงานการแพทย์

ผลการดำเนินงานตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - ปัจจุบัน กรณีที่คนไข้ต้องการยุติการตั้งครรภ์ มีทั้งหมด ๙๕ ราย แบ่งเป็น ๓ กรณี ดังนี้

๑. ได้รับคำปรึกษาและประสงค์ที่จะตั้งครรภ์ต่อ ๑๔ ราย โดยฝากครรภ์โรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ ๑๓ รายและฝากครรภ์สถานบริการอื่น ๑ ราย

๒. ยุติการตั้งครรภ์ทั้งหมด ๖๘ ราย แบ่งเป็นการส่งต่อไปยุติการตั้งครรภ์ที่หน่วยบริการอื่น ๆ จำนวน ๔๙ รายและดำเนินการที่โรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ จำนวน ๑๙ ราย ใน ๑๙ รายนี้แบ่งเป็นการดำเนินการโดยโรงพยาบาลสิรินธร จำนวน ๑๘ ราย ตามพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ (๔) หมายถึงอายุครรภ์ไม่เกิน ๑๒ สัปดาห์และยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ ดำเนินการโดยโรงพยาบาลกลาง จำนวน ๑ ราย ตามพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ (๑) หมายถึงมีความเสี่ยงต่อสุขภาพกายและใจ

๓. กรณีอื่น ๆ เช่น กลับไปตัดสินใจ ย้ายกลับถิ่นฐาน (แรงงานต่างชาติ) ๑๓ ราย

กรณีศึกษาการยุติการตั้งครรภ์ของโรงพยาบาลรามาริบัติ

โรงพยาบาลรามาริบัติได้ให้บริการการยุติการตั้งครรภ์มาเป็นเวลาหลายปี ซึ่งผู้รับบริการสามารถใช้สิทธิได้โดยไม่ต้องมีใบส่งตัว ใช้เอกสารเฉพาะบัตรประจำตัวประชาชน ถ้าอายุครรภ์น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์ให้บริการด้วยยาทาน โดยแพทย์จะเป็นผู้สั่งยาและให้กลับบ้าน ส่วนกรณีอายุครรภ์มากกว่า ๑๒ สัปดาห์ต้องนอนรักษาตัวที่โรงพยาบาลเพื่อประเมินอาการ ส่วนของคลินิกยุติการตั้งครรภ์นั้นเปิดให้บริการเฉพาะวันอังคารและวันพฤหัสบดี รวมถึงให้บริการวางแผนครอบครัว และเป็นสถานที่ศึกษาดูงานการให้บริการยุติการตั้งครรภ์ของแพทย์จากโรงพยาบาลอื่น ๆ ด้วย

สถิติผู้เข้ารับบริการของโรงพยาบาลรามาริบัติในการเก็บข้อมูลการยุติการตั้งครรภ์ในประเทศ เพื่อเปรียบเทียบช่วงก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย พบว่าผู้เข้ารับบริการในช่วงหลังจากการเปลี่ยนแปลงกฎหมายมีจำนวนลดลง เนื่องจากในพื้นที่จังหวัดอื่นสามารถให้บริการยุติการตั้งครรภ์ได้อีกสิ่งที่เปลี่ยนไปอย่างชัดเจนคืออายุครรภ์ที่เข้ารับบริการที่ต่ำกว่า ๑๒ สัปดาห์ ตามพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ประสบความสำเร็จในการใช้ยาเพื่อยุติการตั้งครรภ์สูงกว่าการใช้ยาในผู้รับบริการที่มีอายุครรภ์ ๑๒ สัปดาห์หรือมากกว่า มีภาวะแทรกซ้อนน้อยลง มีโอกาสสำเร็จโดยไม่ต้องทำหัตถการสูงถึงร้อยละ ๙๗

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญฯ

๑. ขอให้กรุงเทพมหานครพิจารณาเปิดคลินิกให้บริการยุติการตั้งครรภ์ แยกออกจากโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร

๑.๑ โดยจ้างบุคลากรทางการแพทย์ห้วงเวลา หรือเปิดรับอัตราสูตินารีแพทย์เพิ่มเพื่อให้บริการยุติการตั้งครรภ์ หรือร่วมมือกับโรงพยาบาลอื่นที่มีแพทย์ให้บริการยุติการตั้งครรภ์ ในลักษณะที่กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าภาพ

๑.๒ เปิดให้บริการยุติการตั้งครรภ์ปลอดภัยในอายุครรภ์ต่ำกว่า ๑๒ สัปดาห์ด้วยวิธีการใช้ยายุติการตั้งครรภ์ เนื่องจากมีโอกาสสำเร็จสูงและมีอัตราแทรกซ้อนต่ำ ควรเปิดให้บริการสัปดาห์ละ ๒ - ๓ วัน

๒. ขอให้กรุงเทพมหานครประกาศรายชื่อสถานที่ให้บริการ พร้อมประชาสัมพันธ์ว่า กรุงเทพมหานครยินดีให้บริการยุติการตั้งครรภ์ และให้คำปรึกษาทางเลือกการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกสถานะว่าจะได้รับการดูแลอย่างปลอดภัยเท่าเทียมกัน

๓. ขอให้กรุงเทพมหานครจัดการอบรมสัมมนา เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการยุติการตั้งครรภ์ และทัศนคติต่อการยุติการตั้งครรภ์ในปัจจุบันแก่บุคลากรทางการแพทย์ในสถานพยาบาลทุกแห่ง ของกรุงเทพมหานคร

(นางสาวภัทราภรณ์ เก่งรุ่งเรืองชัย)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางการให้บริการ
ยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัยในสถานพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก

ประมวลกฎหมายอาญา

ภาค ๑
บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะ ๑
บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป

หมวด ๑
บทนิยาม

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

(๑) “โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

(๒) “ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถไฟและทางรถรางที่มีรถเดิน สำหรับประชาชนโดยสารด้วย

(๓) “สาธารณสถาน” หมายความว่า สถานที่ใด ๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

(๔) “เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

(๕) “อาวุธ” หมายความว่า สิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ

(๖) “ใช้กำลังประทุษร้าย” หมายความว่า ทำการประทุษร้ายแก่กายหรือจิตใจของบุคคล ไม่ว่าจะทำด้วยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ไม่ว่าจะโดยใช่ยาทำให้มีเมมา สะกดจิต หรือใช้วิธีอื่นใดอันคล้ายคลึงกัน

(๗) “เอกสาร” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

(๘) “เอกสารราชการ” หมายความว่า เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย

(๙) “เอกสารสิทธิ” หมายความว่า เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิ

(๑๐) “ลายมือชื่อ” หมายความว่า ความรวมถึงลายพิมพ์นิ้วมือและเครื่องหมายซึ่งบุคคลลงไว้ แทนลายมือชื่อของตน

(๑๑) “กลางคืน” หมายความว่า เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น

(๑๒) “คุมขัง” หมายความว่า คุมตัว ควบคุม ขัง กักขังหรือจำคุก

(๑๓) “ค่าไถ่” หมายความว่า ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่เรียกเอา หรือให้เพื่อ แลกเปลี่ยนเสรีภาพของผู้ถูกเอาตัวไป ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือผู้ถูกกักขัง

(๑๔)^๖ “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า

(ก) เอกสารหรือวัตถุอื่นใดไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิ ใช้ ซึ่งจะระบุชื่อหรือไม่ก็ตาม โดยบันทึกข้อมูลหรือรหัสไว้ด้วยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน ซึ่งรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง หรือวิธีการทางแม่เหล็กให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข รหัส หมายเลขบัตร หรือสัญลักษณ์อื่นใด ทั้งที่สามารถมองเห็นและมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า

(ข) ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องมือ ทางตัวเลขใด ๆ ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ โดยมีได้มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดให้ แต่มี วิธีการใช้ในการทำงานเดียวกับ (ก) หรือ

(ค) สิ่งอื่นใดที่ใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ

(๑๕)^๗ “หนังสือเดินทาง” หมายความว่า เอกสารสำคัญประจำตัวไม่ว่าจะมี รูปลักษณะใดที่รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศออกให้แก่บุคคลใด เพื่อ ใช้แสดงตนในการเดินทางระหว่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง และแบบหนังสือเดินทางที่ยังไม่ได้กรอกข้อความเกี่ยวกับผู้ถือหนังสือเดินทางด้วย

(๑๖)^๘ “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะ ได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

หมวด ๒

การใช้กฎหมายอาญา

มาตรา ๒ บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

^๖ มาตรา ๑ (๑๔) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๗

^๗ มาตรา ๑ (๑๕) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๘ มาตรา ๑ (๑๖) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้ารับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๓ ถ้ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด ไม่ว่าในทางใด เว้นแต่คดีถึงที่สุดแล้ว แต่ในกรณีที่คดีถึงที่สุดแล้ว ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าผู้กระทำความผิดยังไม่ได้รับโทษ หรือกำลังรับโทษอยู่ และโทษที่กำหนดตามคำพิพากษาหนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาล หรือเมื่อผู้กระทำความผิด ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้นหรือพนักงานอัยการร้องขอให้ศาลกำหนดโทษเสียใหม่ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง ในการที่ศาลจะกำหนดโทษใหม่นี้ ถ้าปรากฏว่า ผู้กระทำความผิดได้รับโทษมาบ้างแล้ว เมื่อได้คำนึงถึงโทษตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง หากเห็นเป็นการสมควร ศาลจะกำหนดโทษน้อยกว่าโทษขั้นต่ำที่กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังกำหนดไว้ถ้าหากมีก็ได้ หรือถ้าเห็นว่าโทษที่ผู้กระทำความผิดได้รับมาแล้วเป็นการเพียงพอ ศาลจะปล่อยผู้กระทำความผิดไปก็ได้

(๒) ถ้าศาลพิพากษาให้ประหารชีวิตผู้กระทำความผิด และตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไม่ถึงประหารชีวิต ให้งดการประหารชีวิตผู้กระทำความผิด และให้ถือว่าโทษประหารชีวิตตามคำพิพากษาได้เปลี่ยนเป็นโทษสูงสุดที่จะพึงลงได้ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง

มาตรา ๔ ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร ต้องรับโทษตามกฎหมาย การกระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ให้ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร

มาตรา ๕ ความผิดใดที่การกระทำแม้แต่ส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำในราชอาณาจักร ก็ตีผลแห่งการกระทำเกิดในราชอาณาจักรโดยผู้กระทำประสงค์ให้ผลนั้นเกิดในราชอาณาจักร หรือโดยลักษณะแห่งการกระทำ ผลที่เกิดขึ้นนั้นควรเกิดในราชอาณาจักรหรือย่อมจะเล็งเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดในราชอาณาจักรก็ตีให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

ในกรณีการเตรียมการ หรือพยายามกระทำการใดซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แม้การกระทำนั้นจะได้กระทำนอกราชอาณาจักร ถ้าหากการกระทำนั้นจะได้กระทำตลอดไปจนถึงขั้นความผิดสำเร็จ ผลจะเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ให้ถือว่า การเตรียมการหรือพยายามกระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

มาตรา ๖ ความผิดใดที่ได้กระทำในราชอาณาจักรหรือที่ประมวลกฎหมายนี้ถือว่าได้กระทำในราชอาณาจักร แม้การกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ของผู้สนับสนุน หรือของผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นจะได้กระทำนอกราชอาณาจักร ก็ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดในราชอาณาจักร

ถ้าการปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา ๓๔๐ ทวิ^{๑๒๖} ถ้าการปล้นทรัพย์ได้กระทำต่อทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคแรก ผู้กระทำความต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการปล้นทรัพย์นั้นเป็นการกระทำในสถานที่ตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคสองด้วย ผู้กระทำความต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการปล้นทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสอง ผู้กระทำความแต่คนหนึ่งคนใดมีอาวุธติดตัวไปด้วย ผู้กระทำความต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

ถ้าการปล้นทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการปล้นทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสองได้กระทำโดยแสดงความทารุณจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ใช้อาวุธ ใช้อาวุธระเบิดหรือกระทำทรามาน ผู้กระทำความต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการปล้นทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา ๓๔๐ ตริ^{๑๒๗} ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๓๙ มาตรา ๓๓๙ ทวิ มาตรา ๓๔๐ หรือมาตรา ๓๔๐ ทวิ โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจหรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ หรือโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธปืนเพื่อกระทำความผิด หรือพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ กึ่งหนึ่ง

หมวด ๓

ความผิดฐานฉ้อโกง

มาตรา ๓๔๑ ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๑๒๖} มาตรา ๓๔๐ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔

^{๑๒๗} มาตรา ๓๔๐ ตริ เพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔

มาตรา ๓๔๒ ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ

(๑) แสดงตนเป็นคนอื่น หรือ

(๒) อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็ก หรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง

ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๓ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๔๑ ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรก ต้องด้วยลักษณะดังกล่าวในมาตรา ๓๔๒ อนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๓๔๔ ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปให้ประกอบกิจการงานอย่างใด ๆ ให้แก่ตนหรือให้แก่บุคคลที่สาม โดยจะไม่ใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้น หรือโดยจะใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้นต่ำกว่าที่ตกลงกัน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๕ ผู้ใดสั่งซื้อและบริโภคอาหารหรือเครื่องดื่ม หรือเข้าอยู่ในโรงแรม โดยรู้ว่าจะตนไม่สามารถชำระเงินค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม หรือค่าอยู่ในโรงแรมนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๖ ผู้ใดเพื่อเอาทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นของตนหรือของบุคคลที่สาม ชักจูงผู้หนึ่งผู้ใดให้จำหน่ายโดยเสียเปรียบซึ่งทรัพย์สิน โดยอาศัยเหตุที่ผู้ถูกชักจูงมีจิตอ่อนแอ หรือเป็นเด็กเบาปัญญา และไม่สามารถเข้าใจตามควรซึ่งสาระสำคัญแห่งการกระทำของตน จนผู้ถูกชักจูงจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๗ ผู้ใดเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย แก่ถึงทำให้เกิดเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๘ ความผิดในหมวดนี้ นอกจากความผิดตามมาตรา ๓๔๓ เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๔

ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง การตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกในการยุติการตั้งครรภ์

ตามมาตรา ๓๐๕ (๕) แห่งประมวลกฎหมายอาญา

พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่มาตรา ๓๐๕ (๕) แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดให้หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกิน สิบสองสัปดาห์แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ที่ประสงค์จะยุติการตั้งครรภ์ต้องได้รับการตรวจและรับคำปรึกษา ทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ก่อนตัดสินใจยืนยันที่จะยุติ การตั้งครรภ์ เพื่อให้การตัดสินใจของหญิงนั้นอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ครบถ้วนและรอบด้าน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐๕ (๕) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของแพทยสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วย การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“การให้คำปรึกษาทางเลือก” หมายความว่า การให้คำปรึกษาแก่หญิงตั้งครรภ์ด้วยข้อมูลที่ หลากหลาย ถูกต้อง และรอบด้านตามประกาศนี้

“ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วย วิชาชีพเวชกรรม

“ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น” หมายความว่า

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต นักจิตวิทยา หรือนักวิชาการสาธารณสุข ซึ่งปฏิบัติงาน ในสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน

(๒) ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปรึกษาทางเลือกในสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน หรือ

(๓) ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปรึกษาทางเลือกในองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน หรือองค์กรภาคประชาสังคมที่กรมอนามัยให้การรับรอง

“หน่วยบริการปรึกษาทางเลือก” หมายความว่า สถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน หรือองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน หรือองค์กรภาคประชาสังคมที่กรมอนามัยให้การรับรอง ที่มีบริการให้คำปรึกษาทางเลือกแก่หญิงตั้งครรภ์

“ข้อบังคับแพทยสภา” หมายความว่า ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยุติ การตั้งครรภ์ทางการแพทย์ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ข้อ ๓ หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ที่ประสงค์จะยุติการตั้งครรภ์ ให้แจ้งความประสงค์ดังกล่าวต่อหน่วยบริการปรึกษาทางเลือกเพื่อดำเนินการให้หญิงนั้นเข้าสู่กระบวนการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือก

การแจ้งความประสงค์ตามวรรคหนึ่ง หญิงอาจแจ้งด้วยตนเอง เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ให้กรมอนามัยประกาศรายชื่อหน่วยบริการปรึกษาทางเลือกตามวรรคหนึ่งให้ประชาชนทราบ

ข้อ ๔ เมื่อได้รับการแจ้งความประสงค์ตามข้อ ๓ ให้หน่วยบริการปรึกษาทางเลือกดำเนินการให้หญิงได้รับการตรวจวินิจฉัยอายุครรภ์ของหญิงจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามข้อบังคับแพทยสภา

(๑) ในกรณีที่ผลการตรวจปรากฏว่าหญิงมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ ให้หน่วยบริการปรึกษาทางเลือกดำเนินการเพื่อให้หญิงได้รับการปรึกษาทางเลือก

(๒) ในกรณีที่ผลการตรวจปรากฏว่าหญิงมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ หากหญิงยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ ให้ดำเนินการเพื่อให้หญิงได้รับการยุติการตั้งครรภ์ตามข้อบังคับแพทยสภา

(๓) ในกรณีที่ผลการตรวจปรากฏว่าหญิงมีอายุครรภ์เกินยี่สิบสัปดาห์ ให้หน่วยบริการปรึกษาทางเลือกดำเนินการเพื่อให้หญิงได้รับการดูแลช่วยเหลือหรือได้รับการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมแก่การตั้งครรภ์และเลี้ยงดูบุตรต่อไป แต่หากมีเหตุยุติการตั้งครรภ์อื่นตามมาตรา ๓๐๕ (๑) (๒) หรือ (๓) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้ดำเนินการตามข้อบังคับแพทยสภา

ข้อ ๕ ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น เมื่อได้ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางเลือกแก่หญิงตั้งครรภ์ตามที่กรมอนามัยกำหนดและขึ้นทะเบียนกับกรมอนามัยแล้ว ให้เป็นผู้ให้คำปรึกษาทางเลือกตามประกาศนี้

ข้อ ๖ การให้คำปรึกษาทางเลือกแก่หญิงตั้งครรภ์ ให้ผู้ให้คำปรึกษาทางเลือกคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

(๑) การรับฟังปัญหาของหญิงตั้งครรภ์ด้วยความใส่ใจและเป็นมิตร

(๒) การไม่ตีตราหรือตัดสินเกี่ยวกับการกระทำ การให้ถ้อยคำ การแสดงทัศนคติ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของหญิงตั้งครรภ์

(๓) การให้ข้อมูลทางการแพทย์เบื้องต้น ข้อมูลการยุติการตั้งครรภ์แบบองค์รวม ได้แก่ ความเสี่ยง ความปลอดภัย ข้อห้ามทางการแพทย์ รวมถึงข้อมูลอื่น เพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกอย่างรอบคอบ ทั้งด้านการตั้งครรภ์ต่อและการยุติการตั้งครรภ์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจและวางแผนชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและเงื่อนไขชีวิตของหญิง สามารถปฏิบัติได้จริงตามศักยภาพของตนเอง และรับผลที่ตามมาจากการตัดสินใจได้

(๔) การให้อิสระ ไม่นอมน้าว และไม่บีบบังคับให้หญิงตัดสินใจไปในทางใดทางหนึ่ง

(๕) การรักษาความลับในการให้คำปรึกษาทางเลือกแก่หญิงตั้งครรภ์

ข้อ ๗ การให้คำปรึกษาทางเลือกให้ดำเนินการโดยเร็วและคำนึงถึงอายุครรภ์ของหญิงไม่ให้เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหากต้องมีการยุติการตั้งครรภ์

ข้อ ๘ เมื่อหญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ที่ได้รับคำปรึกษาทางเลือกเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้ให้คำปรึกษาทางเลือกออกเอกสารตามแบบที่กรมอนามัยกำหนดแก่หญิงเพื่อแสดงว่าได้รับการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกตามประกาศนี้แล้ว โดยอาจทำในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ดังต่อไปนี้

(๑) หากหญิงนั้นยืนยันที่จะตั้งครรภ์ต่อ ให้ผู้ให้คำปรึกษาทางเลือกดำเนินการให้หญิงได้รับการดูแลช่วยเหลือ หรือได้รับการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมแก่การตั้งครรภ์และเลี้ยงดูบุตรต่อไป

(๒) หากหญิงนั้นยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ ให้ผู้ให้คำปรึกษาทางเลือกดำเนินการให้หญิงได้รับการยุติการตั้งครรภ์ตามข้อบังคับแพทยสภา หากหญิงนั้นประสงค์จะได้รับความช่วยเหลือให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณานำแนวทางการดูแลช่วยเหลือ หรือการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมแก่หญิงที่จะดำเนินการยุติการตั้งครรภ์ดังกล่าวด้วย

ข้อ ๙ ในระหว่างการดำเนินการตรวจหรือให้คำปรึกษาทางเลือกแก่หญิงตั้งครรภ์ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีข้อบ่งชี้หรือกรณีเป็นไปตามมาตรา ๓๐๕ (๑) (๒) (๓) และ (๔) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ให้คำปรึกษาทางเลือกอาจให้คำแนะนำแก่หญิงตั้งครรภ์เพื่อดำเนินการยุติการตั้งครรภ์หรือดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกำหนด

ข้อ ๑๐ ในระยะเริ่มแรก ให้ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางเลือกแก่หญิงตั้งครรภ์อยู่ก่อนแล้ว ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาทางเลือกตามประกาศนี้ได้ โดยไม่ต้องผ่านการฝึกอบรมตามข้อ ๕ แต่ต้องไม่เกิน ๓๖๕ วันนับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

อนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
เรื่อง การจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข กรณีบริการฝากครรภ์
พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข กรณีบริการฝากครรภ์ ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมการให้บริการแก่หญิงไทยทุกคน

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ และข้อ ๘๘.๑ แห่งประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินงานและการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำหรับผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานและการบริหารจัดการกองทุน จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง การจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข กรณีบริการฝากครรภ์ พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ทั้งนี้ ไม่หมายความรวมถึงสำนักงานสาขา

“หน่วยบริการ” หมายความว่า สถานบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

“ค่าใช้จ่าย” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขที่หน่วยบริการมีสิทธิได้รับจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กรณีการบริการฝากครรภ์

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ รักษาการตามประกาศนี้

หมวด ๑

หลักเกณฑ์การจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข

ข้อ ๕ ให้การบริการฝากครรภ์ เป็นรายการบริการเพื่อการจ่ายค่าใช้จ่ายบริการสาธารณสุขตามประกาศนี้

ข้อ ๖ การจ่ายค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๖.๑ หน่วยบริการที่ให้บริการตามข้อ ๕ จะต้องเป็นหน่วยบริการที่สามารถให้บริการฝากครรภ์ได้

๖.๒ หน่วยบริการมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายเมื่อให้บริการดูแลหญิงซึ่งตั้งครรภ์ ตามรายการหรือกิจกรรมบริการ สำหรับบริการฝากครรภ์ ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยประเภทและขอบเขตของบริการสาธารณสุข และตามแนวทางการฝากครรภ์ คุณภาพ ปี ๒๕๖๕ กรมอนามัย ตามเอกสารหมายเลข ๓ แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๗ สำนักงานจะจ่ายค่าใช้จ่ายตามรายการบริการและอัตราในแต่ละรายการ ดังต่อไปนี้

๗.๑ ค่าบริการดูแลการฝากครรภ์ จ่ายแบบเหมาจ่ายในอัตรา ๓๖๐ บาทต่อครั้ง ทั้งนี้ การเบิกค่าบริการฝากครรภ์ตั้งแต่ครั้งที่ ๙ เป็นต้นไป สำนักงานจะขอรายละเอียดหลักฐานการให้บริการเพิ่มเติมจากหน่วยบริการ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจ่าย

๗.๒ ค่าตรวจทางห้องปฏิบัติการ ตามรายการบริการและอัตรา ดังนี้

๗.๒.๑ การตรวจ VDRL, HIV Antibody, Hepatitis B surface antigen (HBs Ag), CBC + MCV และ/หรือ DCIP และ Blood group : ABO/Rh (ครบทุกรายการ) จ่ายแบบเหมาจ่ายในอัตรา ๖๐๐ บาทต่อการตั้งครรภ์

๗.๒.๒ การตรวจ VDRL และ HIV Antibody โดยตรวจอีกครั้งเมื่ออายุครรภ์ใกล้ครบกำหนด จ่ายแบบเหมาจ่ายในอัตรา ๑๙๐ บาทต่อการตั้งครรภ์

๗.๓ บริการตรวจอัลตราซาวด์ จ่ายแบบเหมาจ่าย ในอัตรา ๔๐๐ บาทต่อการตั้งครรภ์

๗.๔ บริการตรวจสุขภาพช่องปากและบริการขัดทำความสะอาดฟัน จ่ายแบบเหมาจ่าย ในอัตรา ๕๐๐ บาทต่อการตั้งครรภ์ ทั้งนี้ การให้บริการดังกล่าวไม่จำเป็นต้องให้บริการในวันเดียวกันก็ได้

หมวด ๒

วิธีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข

ข้อ ๘ ให้หน่วยบริการที่ให้บริการบันทึกและส่งข้อมูลเรียกเก็บค่าใช้จ่าย หรือส่งข้อมูลตามชุดข้อมูลมาตรฐาน (Standard data set) ตามเอกสารหมายเลข ๑ แนบท้ายประกาศนี้ ผ่านระบบโปรแกรมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Claim) มายังสำนักงาน หรือเชื่อมต่อข้อมูลจากระบบข้อมูลของหน่วยบริการกับสำนักงาน (Application Programming Interface : API) หรือผ่านระบบโปรแกรมอื่นตามที่สำนักงานกำหนด

หมวด ๓

เงื่อนไขการจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข

ข้อ ๙ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานเอกสารการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข ให้หน่วยบริการจัดให้มีการพิสูจน์ตัวตนของผู้รับบริการเพื่อยืนยันการใช้สิทธิในการเข้ารับบริการตามแนวทางที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๑๐ สำนักงานต้องประมวลผลและแจ้งรายงานการจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่หน่วยบริการ เป็นรายเดือน โดยรายงานการจ่ายค่าใช้จ่ายให้แสดงสถานะข้อมูล ดังนี้

๑๐.๑ ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้น (ข้อมูล A : accept) สำนักงาน จะนำเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบก่อนการจ่ายค่าใช้จ่าย (Pre-audit)

๑๐.๒ ข้อมูลที่ไม่ผ่านจากการตรวจสอบเบื้องต้น (ข้อมูล C : cancel) หน่วยบริการสามารถแก้ไขและส่งเข้าในระบบของสำนักงานอีกครั้ง

๑๐.๓ ข้อมูลปฏิเสธการจ่าย (ข้อมูล Deny) หน่วยบริการสามารถขอทบทวน เพื่อขอรับค่าใช้จ่ายตามแนวทางที่กำหนดได้

ข้อ ๑๑ สำนักงานจะตรวจสอบก่อนการจ่ายค่าใช้จ่าย (Pre-audit) ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้น (ข้อมูล A) ทุกรายการ ด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI System) และระบบ การกำหนดเงื่อนไขข้อมูลที่ต้องสงสัยว่าผิดปกติ (Verification system) โดยรายงานการจ่ายค่าใช้จ่าย ให้แสดงสถานะข้อมูล และดำเนินการ ดังนี้

๑๑.๑ ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบ จะนำไปประมวลผลจ่ายค่าใช้จ่ายบริการสาธารณสุข

๑๑.๒ ข้อมูลที่ไม่ผ่านจากการตรวจสอบ ด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI System) หรือ verification system (ข้อมูล V : Verify) ข้อมูลรายการนั้นจะถูกชะลอการจ่ายค่าใช้จ่าย เพื่อตรวจสอบเอกสารหลักฐานการให้บริการจากหน่วยบริการ หรือสอบถามผู้รับบริการทางโทรศัพท์ เพิ่มเติม ดังนี้

๑๑.๒.๑ เอกสารหลักฐานการให้บริการที่จะตรวจสอบเพิ่มเติม มีดังนี้

(๑) หลักฐานบันทึกการให้บริการฝากครรภ์

(๒) ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการตามรายการที่กำหนด

ในการจ่ายชดเชยหมาจ่ายการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ๖๐๐ บาท ผลการตรวจ HIV antibody และ VDRL ที่ส่งตรวจในช่วงที่อายุครรภ์ใกล้ครบกำหนด

(๓) หลักฐานบันทึกการตรวจสุขภาพช่องปากและบริการ ชัดทำความสะอาดฟัน

(๔) ผลการตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์

๑๑.๒.๒ สำนักงานจะกำหนดเกณฑ์ในการตรวจสอบ ตามเอกสาร หมายเลข ๒ แนบท้ายประกาศนี้ โดยสำนักงานจะรายงานผลการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการ ให้บริการและดำเนินการ ดังนี้

(๑) ข้อมูลที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบหลักฐานการให้บริการ จะนำไปประมวลผลจ่ายค่าใช้จ่ายบริการสาธารณสุข

(๒) ข้อมูลที่ไม่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบ เนื่องจากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจ่ายค่าใช้จ่าย หรือให้บริการไม่ครบตามที่หลักเกณฑ์กำหนด สำนักงานจะรายงานผลการตรวจสอบหลักฐานการให้บริการให้หน่วยบริการทราบ ซึ่งหน่วยบริการสามารถขอให้สำนักงานทบทวนผลการตรวจสอบได้ ภายในระยะเวลา ๑๐ วันนับแต่วันที่หน่วยบริการได้รับรายงานผลการตรวจสอบหลักฐานการให้บริการ ทั้งนี้ สำนักงานอาจพิจารณาขยายระยะเวลาได้ตามเหตุผลและความจำเป็น เมื่อหน่วยบริการร้องขอ

(๓) ในกรณีที่ข้อมูลไม่ผ่านการตรวจสอบเนื่องจากไม่พบหลักฐานการให้บริการและหน่วยบริการไม่ขอให้สำนักงานทบทวนผลการตรวจสอบดังกล่าว หรือเมื่อพิจารณาข้อเสนอขอทบทวนแล้วยังตรวจสอบไม่พบหลักฐานการให้บริการ หรือให้บริการไม่ครบตามที่หลักเกณฑ์กำหนดสำนักงานจะแจ้งให้หน่วยบริการทราบ และพิจารณาจ่ายค่าใช้จ่ายตามข้อเท็จจริงของบริการที่เกิดขึ้น

ข้อ ๑๒ สำนักงานจะดำเนินการตรวจสอบหลักฐานการให้บริการหลังการจ่ายค่าใช้จ่าย (Post-audit) หากพบความผิดปกติอื่นใดของข้อมูลการเบิกจ่ายของหน่วยบริการนั้น ๆ ก็ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

จเด็จ ธรรมธัชอารี

เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

เอกสารหมายเลข ๑ แนบท้ายประกาศสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
เรื่อง การจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข กรณีบริการฝากครรภ์ พ.ศ. ๒๕๖๔
ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

ชุดข้อมูลมาตรฐาน (Standard data set) สำหรับบริการฝากครรภ์ ประกอบด้วย

๑. โครงสร้างชุดข้อมูลเพื่อการชดเชยค่าบริการทางการแพทย์ (e-Claim)
  - ๑.๑ เพิ่มข้อมูลที่ 1 มาตรฐานเพิ่มข้อมูลผู้มีสิทธิการรักษาพยาบาล (INS)
  - ๑.๒ เพิ่มข้อมูลที่ 2 มาตรฐานเพิ่มข้อมูลผู้ป่วยกลาง (PAT)
  - ๑.๓ เพิ่มข้อมูลที่ 3 มาตรฐานเพิ่มข้อมูลการมารับบริการผู้ป่วยนอก (OPD)
  - ๑.๔ เพิ่มข้อมูลที่ 5 มาตรฐานเพิ่มข้อมูลวินิจฉัยโรคผู้ป่วยนอก (ODX)
  - ๑.๕ เพิ่มข้อมูลที่ 6 มาตรฐานเพิ่มข้อมูลหัตถการผู้ป่วยนอก (OOP)
  - ๑.๖ เพิ่มข้อมูลที่ 11 มาตรฐานเพิ่มข้อมูลการเงิน (แบบสรุป) (CHT)
  - ๑.๗ เพิ่มข้อมูลที่ 12 มาตรฐานเพิ่มข้อมูลการเงิน (แบบรายละเอียด) (CHA)
  - ๑.๘ เพิ่มข้อมูลที่ 14 มาตรฐานเพิ่มข้อมูลค่าใช้จ่ายเพิ่ม และบริการที่ยังไม่ได้จัดหมวด (ADP)

หมายเหตุ อ้างอิงตามประกาศสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง โครงสร้างชุดข้อมูลเพื่อการชดเชยค่าบริการทางการแพทย์ (e-Claim)

๒. รหัสโรคและรหัสหัตถการ

๒.๑ บริการฝากครรภ์ ระบุการวินิจฉัยโรคหลัก ICD 10 ได้แก่

การดูแลการตั้งครรภ์ปกติ ได้แก่ Z34.0 , Z34.8, Z34.9 รหัสไตรมาสหนึ่ง
การดูแลครรภ์เสี่ยง ได้แก่ Z35.0-Z35.9 รหัสไตรมาสหนึ่ง

๒.๒ บริการตรวจอัลตราซาวด์ ได้แก่ ICD 9CM 88.78

๒.๓ บริการตรวจสุขภาพช่องปาก ขัดและและทำความสะอาดฟันในหญิงตั้งครรภ์

กรณีตรวจสุขภาพช่องปาก ได้แก่ 2330011 หรือ 2330013

กรณีขัดและทำความสะอาดฟัน ได้แก่ 2387010, 2277310, 2277320, 2287310, 2287320 รหัสไตรมาสหนึ่ง หรือหลายรหัสก็ได้

เอกสารหมายเลข ๒ แนบท้ายประกาศสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
เรื่อง การจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข กรณีบริการฝากครรภ์ พ.ศ. ๒๕๖๔
ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

เกณฑ์ในการตรวจสอบการจ่ายค่าใช้จ่ายการให้บริการสาธารณสุข กรณีบริการฝากครรภ์

๑. เกณฑ์การตรวจสอบหลักฐานการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายกรณีบริการฝากครรภ์

๑.๑ กรณีบริการการตรวจทางห้องปฏิบัติการสำหรับการฝากครรภ์ จะได้รับการจ่ายชดเชยค่าบริการแบบเหมาจ่าย ๖๐๐ บาท พบผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และมีรายการครบทุกรายการ ดังนี้

- (ก) CBC-Hb/Hct
- (ข) MCV และหรือ DCIP
- (ค) Blood group: ABO/Rh
- (ง) VDRL
- (จ) HIV antibody
- (ฉ) Hepatitis B

๑.๒ กรณีบริการการตรวจทางห้องปฏิบัติการ HIV antibody และ VDRL ที่ส่งตรวจในช่วงที่อายุครรภ์ใกล้ครบกำหนด โดยพบผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่มีวันที่ส่งตรวจ หรือรายงานผลตรวจสอดคล้องกับการตั้งครรภ์ ตามรายการที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย

๑.๓ กรณีการฝากครรภ์ พบหลักฐานการให้บริการฝากครรภ์

๒. เกณฑ์การตรวจสอบหลักฐานการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย บริการการตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์ พบผลการตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์

๓. เกณฑ์การตรวจสอบหลักฐานการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย บริการการตรวจสุขภาพช่องปาก ชัดและทำความสะอาดฟันในหญิงตั้งครรภ์ พบหลักฐานการให้บริการครบทุกข้อ ดังนี้

๓.๑ หลักฐานการให้บริการตรวจสุขภาพช่องปาก

๓.๒ หลักฐานการให้บริการชัดและทำความสะอาดฟัน

ทั้งนี้หลักฐานการให้บริการ ในข้อ ๓.๑ และข้อ ๓.๒ ที่ตรวจสอบพบ ไม่จำเป็นต้องเป็นการให้บริการในวันเดียวกัน

ข้อบังคับแพทยสภา

ว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์
ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา
พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่มาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญากำหนดให้การกระทำความผิดตามมาตรา ๓๐๑ หรือมาตรา ๓๐๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ถ้าเป็นการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภาในกรณีตามที่กำหนด ผู้กระทำไม่มีความผิดนั้น

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๑ (๓) (ฎ) และมาตรา ๒๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ คณะกรรมการแพทยสภาด้วยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษ จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘

(๒) ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมสามารถยุติการตั้งครรภ์ได้ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) การยุติการตั้งครรภ์ตามมาตรา ๓๐๕ (๑) แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นกรณีที่ต้องพิจารณาเนื่องจาก

(ก) ปัญหาสุขภาพทางกายของหญิงตั้งครรภ์ หรือ

(ข) ปัญหาสุขภาพทางจิตของหญิงตั้งครรภ์ ซึ่งจะต้องได้รับการรับรองหรือเห็นชอบจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่มีใช้ผู้กระทำการยุติการตั้งครรภ์ อย่างน้อยหนึ่งคน

(๒) การยุติการตั้งครรภ์ตามมาตรา ๓๐๕ (๒) แห่งประมวลกฎหมายอาญา มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

(ก) ทารกที่คลอดออกมามีความเสี่ยงอย่างมากที่จะมีความผิดปกติถึงขนาดทุพพลภาพอย่างร้ายแรง เช่น มีความพิการอย่างรุนแรง เป็นโรคทางพันธุกรรมอย่างร้ายแรง หรือทุพพลภาพประการอื่นอย่างร้ายแรง

(ข) มีการให้คำปรึกษาแนะนำทางพันธุศาสตร์ (genetic counseling) แก่หญิงตั้งครรภ์

(ค) มีการบันทึกผลการตรวจ การให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำทางพันธุศาสตร์ และข้อบ่งชี้ไว้ในเวชระเบียน

(ง) จะต้องได้รับการรับรองหรือเห็นชอบจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่มีใช้ผู้กระทำการยุติการตั้งครรภ์อย่างน้อยหนึ่งคน

(๓) การยุติการตั้งครรภ์ตามมาตรา ๓๐๕ (๓) แห่งประมวลกฎหมายอาญา หญิงต้องยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมว่าตนตั้งครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยหญิงอาจให้ข้อเท็จจริงประกอบการยืนยันดังกล่าวได้

(๔) การยุติการตั้งครรภ์ตามมาตรา ๓๐๕ (๔) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมสามารถยุติการตั้งครรภ์ได้ตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือแนะนำส่งต่อตามระบบของสถานพยาบาลโดยไม่ชักช้า

(๕) การยุติการตั้งครรภ์ตามมาตรา ๓๐๕ (๕) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ต้องมีเอกสารแสดงว่าได้รับการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด ในกรณีที่ต้องส่งต่อให้แนะนำส่งต่อตามระบบของสถานพยาบาลโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๕ การยุติการตั้งครรภ์ในหญิงที่อยู่ในสภาวะที่เกี่ยวกับความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตใจที่ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้ปกครองดูแล

ในกรณีที่ไม่มีผู้ที่จะให้ความยินยอมแทนได้ตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่บุคคลดังกล่าวไม่ให้ความยินยอม โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือมีผลประโยชน์ขัดกันกับหญิง ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมอาจทำการยุติการตั้งครรภ์ให้หญิงได้หากเป็นไปได้เพื่อประโยชน์สูงสุดของหญิงนั้น

ข้อ ๖ การวินิจฉัยอายุครรภ์ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

ข้อ ๗ การยุติการตั้งครรภ์ตามข้อบังคับนี้ให้กระทำในสถานพยาบาลของรัฐและสถานพยาบาลเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

ข้อ ๘ ให้นายกแพทยสภาเป็นผู้รักษาการ และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

ศาสตราจารย์เกียรติคุณสมศรี เผ่าสวัสดิ์

นายกแพทยสภา

